

การบริหารสัญญาจ้างงานก่อสร้างของกองทัพบก
ให้เบิกจ่ายงบประมาณทันเวลา

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก สุชาติ สายบุตร

นายทหารปฏิบัติการประจำกรมยุทธโยธาทหารบก

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2563

เอกสารวิจัยเรื่อง การบริหารสัญญาจ้างงานก่อสร้างของกองทัพบกให้เบิกจ่าย
งบประมาณทันเวลา

โดย พันเอก สุชาติ สายบุตร

อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอกหญิง ดร. ธีรานุช สิงห์พันธุ์

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2563 และเห็นชอบให้เป็นเอกสาร
วิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ

พลตรี ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก
(มหศักดิ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา)

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก ประธานกรรมการ
(นิพนธ์ บุญศิริ)

พันเอก ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา
(สถาพร มีศิริ)

พันเอก กรรมการ
(ปองภาพ พุ่มพวง)

พันเอกหญิง ดร. กรรมการ
(ธีรานุช สิงห์พันธุ์)

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	พินเอก สุชาติ สายบุตร
เรื่อง	การบริหารสัญญาจ้างงานก่อสร้างของกองทัพบกให้เบิกจ่ายงบประมาณทันเวลา
วันที่	กันยายน 2563 จำนวนคำ : 6,074 จำนวนหน้า : 13
คำสำคัญ	การบริหารสัญญา
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ

การวิจัยนี้รวบรวมข้อมูล ความเป็นมา ปัจจัยและสาเหตุของการบริหารสัญญาจ้างงานก่อสร้างโครงการที่ผ่านมาโดยพบว่าอุปสรรคสำคัญประกอบด้วยกฎหมาย ระเบียบและขั้นตอนจำนวนมาก การขาดแคลนบุคลากรและการได้มาซึ่งผู้ประกอบการที่ไม่มีคุณภาพ โดยศึกษากรณีตัวอย่าง งานก่อสร้างอาคารของกรมทหารราบที่ 112 กองพลทหารราบที่ 11 โดยลักษณะของงานที่มีระยะเวลาที่จำกัด ซึ่งโครงการเริ่มตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2562 แล้วเสร็จ 25 สิงหาคม 2563 โดยปกติแล้วการก่อสร้างจะต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการก่อสร้างและมีการตรวจรับงานเรียบร้อยแล้วจึงจะสามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้

จากผลการวิจัยทราบว่า ปัญหาสาเหตุและอุปสรรคสามารถแก้ไขได้ด้วยแนวทางและการวางแผนงานที่ละเอียดรอบคอบและมีการกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดของผู้ที่เกี่ยวข้อง เทคนิคการก่อสร้างและการบริหารจัดการไซต์งาน โดยทุกภาคส่วนต้องตระหนักและร่วมมือกันดำเนินการทุกขั้นตอนให้แล้วเสร็จตามกรอบเวลาอย่างเคร่งครัด เพื่อให้การเบิกจ่ายงบประมาณแผนงานก่อสร้าง ประจำปีงบประมาณ เบิกจ่ายได้ทันเวลา และหน่วยได้ใช้ประโยชน์อาคารโดยเร็วต่อไป

ABSTRACT

AUTHOR: Colonel Suchat Saibutr
TITLE: How to work on time for contract management ability
DATE: September 2020 **WORD COUNT:** 6,074 **PAGES:** 13
KEY TERMS: Contract Management
CLASSIFICATION: Unclassified

This research project collects various factors and causes of construction contract management from previous construction projects that Laws, regulations, processes and lacks of professional entrepreneur / contractors are all main obstacles. The construction of 112th Infantry Division, 11th Infantry Brigade has been used as case-study in terms of construction time limitation, which started from October 1st, 2019 to the appointed completion within August 25, 2020. Generally, construction is time consuming and requires elaborate inspections to be able to disburse the budget.

The research reveals that various problems and obstacles occurred can be solved with guidelines and intensive planning with supervision of people involved, construction techniques, as well as site management. All affiliated sectors must be aware and collaborate each construction step strictly according to designate time frame in order to disburse construction budget within fiscal year and military units advantage from utilizing building facilities in time.

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยเรื่องการบริหารสัญญาจ้างงานก่อสร้างของกองทัพบกให้เบิกจ่ายงบประมาณ
ทันเวลาฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปพิจารณาเป็นกรณีศึกษาใน
การบริหารสัญญาจ้างงานก่อสร้างให้เบิกจ่ายได้ทันเวลาว่าจะดำเนินการอย่างไร มีอุปสรรค
และปัญหาอย่างไร รวมทั้งได้สังเคราะห์หาแนวทางที่เหมาะสมและดีที่สุดให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง
นำไปยึดถือและปฏิบัติให้การดำเนินการสำเร็จผลอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ผู้วิจัย
ขอกราบขอบพระคุณต่อผู้ให้การสนับสนุนทุกท่าน พันเอกหญิง ดร. ธัญนุช สิงห์พันธุ์
ท่านอาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก สถาพร มีศิริ ผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนคณะกรรมการควบคุม
เอกสารวิจัยส่วนบุคคลทุกท่านที่ได้ให้คำปรึกษา และให้คำชี้แนะที่สำคัญเป็นประโยชน์ต่อ
การวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบคุณเอกสารงานวิจัยของผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านที่ได้ศึกษาไว้
ทำให้สามารถรวบรวมความคิดที่เป็นประโยชน์และนำมาพัฒนาต่อยอดให้เกิดประโยชน์

สุดท้ายนี้ต้องขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านที่ได้กรุณาประสิทธิประสาทวิชา
ความรู้ให้แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ซึ่งความรู้และประสบการณ์จากท่านเหล่านี้ ทำให้ผู้วิจัย
สามารถจัดทำงานวิจัยครั้งนี้ได้สำเร็จ และหวังว่าจะเกิดประโยชน์ต่อผู้สนใจต่อไป

การบริหารสัญญาจ้างงานก่อสร้างของกองทัพบกให้เบิกจ่าย งบประมาณทันเวลา

ประเทศไทยได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)¹ เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยมีวิสัยทัศน์ชาติเป็นครั้งแรก ซึ่งกำหนดไว้ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐการกำหนดแผนงานก่อสร้างของกองทัพบกจะต้องให้ความสำคัญ ความเชื่อมโยง และมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง จึงจะได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาล การได้มาซึ่งอาคารสิ่งปลูกสร้างและระบบสาธารณูปโภคของกองทัพบก เป็นความรับผิดชอบของ กรมยุทธโยธาทหารบก ที่จะจ้างเหมาให้ออกขนดำเนินการแล้วส่งมอบอาคารให้หน่วยนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป ที่ผ่านมากรมยุทธโยธาทหารบก ได้มีการก่อสร้างอาคารสิ่งปลูกสร้างและระบบสาธารณูปโภคของกองทัพบก เป็นจำนวนมากทำให้มีงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการเป็นจำนวนมากเช่นกัน กรมยุทธโยธาทหารบก จึงประสบปัญหาการบริหารสัญญาจ้างงานก่อสร้างฯ ไม่เป็นไปตามสัญญาที่กำหนดไว้ ส่งผลให้การเบิกจ่ายงบประมาณไม่ได้ตามเป้าหมาย ทันเวลา และหน่วยได้ใช้ประโยชน์อาคารล่าช้าออกไปซึ่งปัญหาดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อการบริหารงบประมาณของกองทัพบกอย่างมาก โดยส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กร

กองทัพบกโดยสำนักงานปลัดบัญชาการกองทัพบกตระหนักดีว่า จะต้องสูญเสียงบประมาณเป็นจำนวนมากที่จะต้องหามาชดเชยงบประมาณที่พบตกเป็นรายได้แผ่นดิน จากการบริหารสัญญางานก่อสร้างอาคารสิ่งปลูกสร้างและระบบสาธารณูปโภคของกองทัพบก ที่เบิกจ่ายไม่แล้วเสร็จภายใน 30 กันยายน 2563 พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณพ.ศ. 2561 เป็นวิธีการใหม่ที่มุ่งเน้นให้หน่วยงานภาครัฐ ราชการและเข้มงวดในการวางแผนในการดำเนินการให้มีความพร้อมมีวินัยและมีประสิทธิภาพในการการเบิกจ่ายงบประมาณภายใน 2 ปีงบประมาณเท่านั้น เพื่อให้งบประมาณที่ส่วนราชการได้รับจัดสรรถูกเบิกจ่ายโดยเร็วเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

ปัจจัยและสาเหตุที่ทำให้การบริหารสัญญาจ้างงานก่อสร้างไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ทันเวลา

การศึกษาและวิจัยในครั้งนี้ได้มุ่งเน้น รวบรวม ปัจจัยและสาเหตุที่เป็นอุปสรรคสำคัญในการบริหารสัญญาจ้างงานก่อสร้างที่เป็นข้อเท็จจริงที่ปรากฏเพื่อให้ผู้ที่สนใจและต้องปฏิบัติงานสายนี้นำไปใช้ประโยชน์ได้ โดยให้ความสำคัญปัจจัยด้านเวลาเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่นำมาพิจารณาซึ่งทำให้สามารถจำแนกสาเหตุและปัจจัยที่สำคัญ ประกอบด้วย กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานบุคลากร และขั้นตอนที่เกี่ยวข้องและปัญหาจากผู้ประกอบการ

สำหรับปัจจัยและสาเหตุด้านกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องพบว่ากองทัพบกจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องจำนวนมากเช่น กองทัพบก ได้แบ่งมอบความรับผิดชอบในการดำเนินการวิธีจัดหาและการบริหารสัญญาจ้างงานก่อสร้างอาคารสิ่งปลูกสร้างและระบบสาธารณูปโภคตามคำสั่งกองทัพบก ที่ 277/2546 เรื่อง นโยบายการแบ่งมอบงานก่อสร้างของกองทัพบก² ให้แก่กองทัพภาค โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน หน่วยบัญชาการป้องกันภัยทางอากาศ กรมยุทธศึกษาทหารบก มณฑลทหารบก ศูนย์การบินทหารบก ศูนย์การทหารราบ ศูนย์การทหารม้า และศูนย์การทหารปืนใหญ่ รับผิดชอบงานก่อสร้าง งานซ่อมแซม

อาคารสิ่งปลูกสร้าง และสาธารณูปโภค ของหน่วย โดยมีเจตนารมณ์เพื่อให้เกิดการกระจายการทำงาน ทำให้งานมีความรวดเร็วขึ้น แต่ในความเป็นจริงหน่วยยังขาดความชำนาญ ไม่เข้าใจ ทำให้งานมีความล่าช้า และไม่มีประสิทธิภาพ แม้เวลาจะผ่านมายาวนานแล้ว ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2546 จนถึงปัจจุบัน

หลักเกณฑ์การคำนวณระยะเวลาในการก่อสร้างตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง พ.ศ. 2560³ ที่กรมบัญชีกลางได้กำหนดวิธีการปฏิบัติไว้ล่าสุด เมื่อ ตุลาคม 2561 จะต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการขั้นต่ำสำหรับงานก่อสร้างอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กไว้ จำนวน 330 วัน และจากการดำเนินการของกรมยุทธโยธาทหารบก ในการประมาณการงานก่อสร้างอาคารที่เป็นแบบมาตรฐานที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของกองทัพบก คือ งานก่อสร้างอาคารที่พักกำลังพล ขนาด 100 ครอบครัว วงเงินประมาณ 70 ล้านบาท จะใช้ระยะเวลาก่อสร้างทั้งสิ้น จำนวน 450 วัน และนอกจากนี้ยังกำหนดให้ส่วนราชการสามารถคิดค่าใช้จ่ายสำหรับเครื่องมือพิเศษให้แก่ผู้ประกอบการสำหรับงานที่มีความซับซ้อนซึ่งส่วนใหญ่แล้วทางราชการมักจะไม่ได้กำหนดให้

คำสั่งกองทัพบก ที่ 555/2558 เรื่อง การกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบในการอนุมัติความต้องการแผนจัดหาและแก้ไขแผนจัดหา⁴ มีการกำหนดอำนาจในการอนุมัติแผนจัดหางานก่อสร้างอาคารสิ่งปลูกสร้างและระบบสาธารณูปโภค ให้ เจ้ากรมยุทธโยธาทหารบก อนุมัติได้เฉพาะแผนงานประจำปีงบประมาณส่วนแผนงานเพิ่มเติมระหว่างปีงบประมาณให้ อนุมัติจากผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบกโดยเจตนารมณ์ของคำสั่งนี้ เพื่อลดขั้นตอนธุรการให้ งานด้านเอกสารเร็วขึ้น แต่เดิมการอนุมัติแผนจัดหาทั้งหมดจะกำหนดให้กองทัพบกอนุมัติ เท่านั้นซึ่งจะทำให้ลดขั้นตอนด้านธุรการลงได้

หลักการและเหตุผลของพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560⁵ คือ ต้องการให้การจัดซื้อจัดจ้างมีกรอบการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน กำหนดให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อป้องกันการทุจริต กำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางมากยิ่งขึ้น เพื่อ

ความโปร่งใสและมีการแข่งขันอย่างเป็นธรรมพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ. 2560 กำหนดประเภทการจัดซื้อจัดจ้างหลัก ๆ ไว้ 3 ประเภท ได้แก่ การจัดซื้อจัดจ้างทั่วไป มีวิธีการจัดซื้อจัดจ้างไว้ 3 วิธี คือ วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป วิธีคัดเลือก และวิธีเฉพาะเจาะจง ซึ่งในการจัดซื้อจัดจ้างแต่ละวิธีมุ่งเน้นให้การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของหน่วยงานภาครัฐ เกิดความโปร่งใสคุ้มค่า มีประสิทธิภาพประสิทธิผลและตรวจสอบได้โดยสามารถกำหนดกรอบเวลาในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างแต่ละวิธีได้ดังนี้ วิธีเฉพาะเจาะจง ใช้ระยะเวลา 3 วัน วิธีคัดเลือก ใช้ระยะเวลา 5 วัน

วิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ใช้ระยะเวลา ดังนี้ การซื้อหรือจ้างครั้งหนึ่ง ซึ่งมีวงเงินเกิน 500,000 บาท แต่ไม่เกิน 5,000,000 บาท ให้กำหนดไม่น้อยกว่า 5 วันทำการ การซื้อหรือจ้างครั้งหนึ่ง ซึ่งมีวงเงินเกิน 5,000,000 บาท แต่ไม่เกิน 10,000,000 บาท ให้กำหนดไม่น้อยกว่า 10 วันทำการ การซื้อหรือจ้างครั้งหนึ่ง ซึ่งมีวงเงินเกิน 10,000,000 บาท แต่ไม่เกิน 50,000,000 บาท ให้กำหนดไม่น้อยกว่า 12 วันทำการ การซื้อหรือจ้างครั้งหนึ่ง ซึ่งมีวงเงินเกิน 50,000,000 บาท ขึ้นไป ให้กำหนดไม่น้อยกว่า 20 วันทำการ ซึ่งวิธีการในการดำเนินการวิธีจัดซื้อจัดจ้างมีผลต่อระยะเวลาในการจัดหาและคุณภาพของผู้ประกอบการที่เข้ามาดำเนินการก่อสร้าง

ระเบียบคำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ 62/62 เรื่อง การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของกระทรวงกลาโหม⁶ ได้กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาทางทหารแต่ละระดับมีอำนาจในการอนุมัติจ้างงานก่อสร้างอาคารสิ่งปลูกสร้างตามวงเงินค่างานก่อสร้างสรุปได้ดังนี้ ปลัดกระทรวงกลาโหมมีอำนาจอนุมัติจ้างสูงสุดโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปวงเงินมากกว่า 700 ล้านบาท วิธีคัดเลือกวงเงินมากกว่า 300 ล้านบาท สำหรับผู้บังคับบัญชาทางทหารที่สามารถอนุมัติจ้างลดหลั่นลงจากผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาทหารบก แม่ทัพภาคหรือเทียบเท่า ผู้บัญชาการกองพล และต่ำสุดคือผู้บังคับการกรม

ระเบียบว่าด้วยการก่อสร้างนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ พ.ศ. 2562⁷ กำหนดไว้ว่าเมื่อคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติรายการและวงเงินก่อสร้างนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณแล้วให้หน่วยรับงบประมาณดำเนินการ ดังต่อไปนี้ ในกรณีที่เป็นการครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง ให้

เสนอผลการจัดซื้อจัดจ้างที่ได้ดำเนินการแล้วต่อสำนักงบประมาณเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบความเหมาะสมของราคาก่อนทำสัญญา ก่อหนี้ผูกพัน เว้นแต่เป็นรายการที่สำนักงบประมาณได้เคยให้ความเห็นชอบความเหมาะสมของราคาไว้แล้วการกล่าวถึงระเบียบนี้ เพื่อให้หน่วยราชการตระหนักและต้องวางแผนเพื่อระยะเวลาในการดำเนินการของสำนักงบประมาณซึ่งจะใช้ระยะเวลาพิจารณาพอสมควรในการพิจารณาความเหมาะสม นอกจากนี้ การพิจารณาจัดทำแผนงานจะต้องศึกษาระยะเวลาในการก่อสร้างไม่ควรเกิน 450 วัน สำหรับงานประจำปี หากมีระยะเวลาในการก่อสร้างมากกว่า 450 วัน จะต้องจัดทำแผนงานเป็นโครงการผูกพันข้ามปีงบประมาณ

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561⁸ มาตรา 43 กำหนดไว้ว่า การขอเบิกเงินจากคลัง ตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณใด ให้กระทำได้แต่เฉพาะภายในปีงบประมาณนั้น ในกรณีที่ไม่สามารถเบิกเงินจากคลังได้ภายในปีงบประมาณ ให้ขยายเวลาขอเบิกเงินจากคลังได้ เฉพาะในกรณีที่หน่วยรับงบประมาณได้ก่อหนี้ผูกพันไว้ก่อนสิ้นปีงบประมาณ และได้มีการกันเงินไว้ ตามระเบียบเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินจากคลังแล้ว การขยายเวลาขอเบิกเงินจากคลังตามวรรคสอง ให้ขยายออกไปได้อีกไม่เกินหกเดือนของปีงบประมาณถัดไป เว้นแต่มีความจำเป็นต้องขอเบิกเงินจากคลังภายหลังเวลาดังกล่าวให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเพื่อขอขยายเวลาออกไปได้อีกไม่เกินหกเดือน นอกจากนี้ยังพบว่าที่ผ่านมามีกฎหมายลักษณะเช่นเดียวกันที่เคยบังคับใช้มาแล้วประกอบด้วย

พระราชบัญญัติวิธีงบประมาณ พ.ศ. 2502⁹ ได้กำหนดไว้ว่า รายจ่ายประจำปีให้เบิกภายในปีนั้นหากเบิกไม่ทันให้ขยายได้ 6 เดือนเว้นแต่จำเป็นให้เป็นกรณีไป

พระราชบัญญัติวิธีงบประมาณ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2503¹⁰ ได้กำหนดไว้ว่า รายจ่ายประจำปีให้เบิกภายในปีนั้นหากเบิกไม่ทันให้ขยายได้ 3 เดือนเว้นแต่จำเป็นให้ได้อีก 3 เดือน

พระราชบัญญัติวิธีงบประมาณ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2511¹¹ ได้กำหนดไว้ว่ารายจ่ายประจำปีให้เบิกภายในปีนั้นหากเบิกไม่ทันให้ขยายได้ 6 เดือนเว้นแต่จำเป็นไม่ได้กำหนดวิธีปฏิบัติไว้

พระราชบัญญัติวิธีงบประมาณ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2517¹² ได้กำหนดไว้ว่ารายจ่ายประจำปีให้เบิกภายในปีนั้นหากเบิกไม่ทันให้ขยายได้ 6 เดือนเว้นแต่จำเป็นให้เป็นกรณีไป

พระราชบัญญัติวิธีรับประมาณ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2534¹³ ไม่ได้กำหนดวิธีปฏิบัติไว้

พระราชบัญญัติวิธีรับประมาณ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2543¹⁴ ไม่ได้กำหนดวิธีปฏิบัติไว้

สาเหตุและปัจจัยที่เกิดจากบุคลากรหน่วยงานและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องงานก่อสร้างอาคารของกองทัพบกประกอบไปด้วยงานสำคัญสองงาน คืองานก่อสร้างและซ่อมแซมอาคาร บุคลากรที่จะมีขีดความสามารถในการวางแผนออกแบบและประมาณการ สำหรับการก่อสร้าง มีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอแต่สำหรับงานซ่อมแซมอาคารหน่วยที่มีฝ่ายยุทธโยธาสามารถดำเนินการได้ นอกจากนี้ขั้นตอนในการดำเนินการ ของกองทัพบกและหน่วยที่เกี่ยวข้อง มีขั้นตอน และรายละเอียด เป็นจำนวนมาก โดยมีระยะเวลา ที่ใช้ในการพิจารณา รายละเอียด และการนำเสนอ ผู้มีอำนาจอนุมัติ ลงนาม มีระยะเวลานาน และไม่ได้มีการ กำหนดกรอบเวลา แล้วเสร็จแต่ละขั้นตอน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การเสนอความต้องการงานก่อสร้างของหน่วย การอนุมัติจัดสรร แผนงานประจำปีงบประมาณ ของกองทัพบก การสำรวจวางแผนประมาณการ อนุมัติแผน จัดทำ การจัดแบบรูปรายการ และดำเนินการวิธีจัดหา การขอความเห็นชอบราคากลาง การขออนุมัติจ้าง การส่งจ่ายงบประมาณ การลงนามในสัญญา การบริหารสัญญา งานก่อสร้าง และการเบิกจ่ายงวดงานก่อสร้าง ซึ่งขั้นตอนดำเนินการก่อสร้างของกองทัพบก มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย หน่วยรับประโยชน์ กรมยุทธโยธาทหารบก กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก สำนักงานปลัดบัญชาการกองทัพบก สำนักงานงบประมาณ กรมการเงินทหารบก กองบัญชาการกองทัพไทยและสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นต้น

ความไม่สอดคล้องของงานส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก กล่าวคือ กรมฝ่ายยุทธบริการที่มีการจัดหาสิ่งอุปกรณ์ ในความรับผิดชอบไม่ได้ปฏิบัติตามนโยบายการปฏิบัติงานของกองทัพบก ประจำปีงบประมาณ 2563¹⁵ ซึ่งกำหนดว่า กรมฝ่ายยุทธบริการได้จัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์และยานพาหนะจะต้องขอรับการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อก่อสร้างอาคารหรือโรงเก็บสิ่งอุปกรณ์ในคราวเดียวกัน เพื่อให้อาวุธยุทโธปกรณ์และยานพาหนะมีอาคารรองรับเมื่อมีการส่งมอบสิ่งอุปกรณ์แล้ว ทำให้อายุการใช้งานสิ่งอุปกรณ์ที่นานขึ้น หากหน่วยไม่ได้กำหนดหรือวางแผนไว้จะทำให้เกิดการเสนอความต้องการในการก่อสร้างเป็น

แผนงานเพิ่มเติมระหว่างปีซึ่งจะมีเกณฑ์เสี่ยงสูงที่จะทำให้ไม่ทันเวลาและสิ่งสุดท้ายคือ
หน่วยงานที่รับผิดชอบไม่มีการวางแผนและกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

สาเหตุและปัจจัยที่เกิดจากผู้ประกอบการ การดำเนินกรรมวิธีจัดหาของส่วนราชการมี
ด้วยกันหลายวิธี การจัดหาด้วยวิธีการประกวดราคาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็น
วิธีการที่จะทำให้ได้ผู้ประกอบการที่ไม่มีคุณภาพมากที่สุด เนื่องจากส่วนใหญ่แล้ว จะใช้
เกณฑ์ราคาต่ำสุดเป็นผู้ชนะ ดังนั้นผู้ประกอบการจึงเน้นการลดราคาค่างานก่อสร้างลง
จำนวนมาก โดยไม่คำนึงว่าตนเองจะสามารถก่อสร้างอาคารได้แล้วเสร็จหรือไม่หรือแล้ว
เสร็จแบบไม่มีคุณภาพ นอกจากนี้บางครั้งตรวจพบว่า เมื่อประมูลได้งานแล้วมีการนำงาน
ดังกล่าวที่ตนประมูลได้ไปขายต่อให้ผู้อื่นดำเนินการแทน โดยได้กำไรจากส่วนต่างแล้วทิ้ง
เป็นภาระของคนอื่น ซึ่งจะทำให้งานล้มเหลวมากยิ่งขึ้น

ปัญหาและอุปสรรคในระหว่างการดำเนินการก่อสร้าง เช่น การย้ายจุดก่อสร้างเมื่อเปลี่ยน
ผู้บังคับหน่วยทหาร เนื่องจากมีทัศนคติไม่เหมือนกัน ความไม่สมบูรณ์แบบรูปรายละเอียด
และการประมาณราคาที่ไม่ครบถ้วน ทำให้ต้องใช้เวลาในการอนุมัติ Shop Drawing และ
มีสภาพคล่องทางการเงินน้อยลง การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุที่มีทัศนคติที่ไม่ดี
และไม่เข้าใจธรรมชาติของงานก่อสร้าง ไม่กล้าตัดสินใจแก้ไขปัญหา และไม่รับผิดชอบต่อ
ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการสั่งการของตน ทำให้ทั้งเสียเวลาและเสียเงิน การอนุมัติวัสดุ
และเทคนิคการก่อสร้างที่ล่าช้า ทำให้ผู้รับจ้างวางแผนและสั่งวัสดุไม่ทันเวลาตามแผนงาน
การส่งมอบงวดงาน และเบิกจ่ายเงินให้แก่ผู้รับจ้าง มีความล่าช้าเกิดจากอุปสรรคในการ
พัฒนางาน คณะกรรมการติตราชการ ไม่สามารถร่วมตรวจรับพัสดุได้ เมื่อตรวจรับแล้ว
ขั้นตอนในการเบิกจ่ายมีหลายขั้นตอน โดยเริ่มจากฝ่ายพัสดุของหน่วยงานในระบบรับขอ
นำเรียนให้หน่วยงบประมาณของหน่วย นำเรียนผู้บังคับบัญชาหน่วยอนุมัติแล้วให้ฝ่าย
การเงินของหน่วยจัดทำฎีกาเบิกเงิน นำส่งไปเบิกจ่ายถึง กรมการเงินทหารบก หรือคลังจังหวัด
ดังนั้น ผู้รับจ้างจะต้องวางแผนการใช้เงิน Cash Flow ของงานให้เหมาะสมและมีสภาพ
คล่อง ตลอดเวลามีความสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างทันท่วงที

ปัญหาอุปสรรคเมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จ การตรวจรับงานจะต้องมีการทดสอบงานระบบของอาคาร เช่น ระบบไฟฟ้าและแสงสว่าง ระบบเครื่องปรับอากาศ ระบบเครื่องกล เช่น ปั๊มน้ำ ลิฟต์ และระบบสื่อสารและโสตทัศนศิลป์ ดังนั้น จะต้องมีระยะเวลาในการทดสอบ เมื่อเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนการเบิกจ่ายงบประมาณจะต้องมีการบันทึกบัญชีสินทรัพย์ในระบบ GFMIS ดังนั้น ผู้ควบคุมงานและผู้รับจ้างจะต้องติดตาม ตรวจสอบความถูกต้อง มิเช่นนั้น จะทำให้การเบิกจ่ายมีความล่าช้าจะต้องแก้ไขหลายครั้ง ทั้งนี้ผู้รับจ้างไม่มีเงินทุนหมุนเวียนในการก่อสร้างสัญญาอื่นต่อไป

วิเคราะห์ปัจจัยการบริหารสัญญาจ้างงานก่อสร้างอาคาร กองพลทหารราบที่ 11 (กรมทหารราบที่ 112)

กองทัพบกมีแผนงานการจัดซื้อรถยนต์เกราะ ล้อยาง Stryker จากประเทศสหรัฐอเมริกา สนับสนุน กรมทหารราบที่ 112 กองพลทหารราบที่ 11 จำนวน 60 คัน ซึ่งมีบางส่วน ส่งมอบแล้วและบางส่วนที่เหลือจะส่งมอบ ธันวาคม 2563 โดยให้ กรมยุทธโยธาทหารบก เร่งรัด ออกแบบ วางผัง ประมาณการ จัดทำแผนจัดหา และก่อสร้างให้แล้วเสร็จภายใน กันยายน 2563 ตลอดจนขอรับการสนับสนุนงบกลาง ประจำปีงบประมาณ 2561 จาก รัฐบาลจำนวนประมาณ 700,000,000.- บาท ประกอบด้วย แผนงานก่อสร้างอาคาร จำนวน 13 แผนงาน และงานสาธารณูปโภค 2 แผนงาน

กรมยุทธโยธาทหารบกได้รับมอบภารกิจก่อสร้างงานเสริมสร้างหน่วย กองพลทหารราบที่ 11 (กรมทหารราบที่ 112) เมื่อเมษายน 2562จึงได้วางแผนและวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม แล้วซึ่งภารกิจจะต้องก่อสร้างให้แล้วเสร็จ ภายในกันยายน 2563เนื่องจาก งานก่อสร้างมี เป็นจำนวนมาก จึงให้แบ่งแผนงานให้เล็กที่สุดและตรงกับความต้องการของหน่วยใช้ ประโยชน์ และไม่เป็นการแบ่งซื้อแบ่งจ้าง สำหรับงานที่มีวงเงินสูงและก่อสร้างมีความ ซับซ้อนเช่นงานก่อสร้างอาคารพลต 7 ชั้น งานก่อสร้างโรงนอนทหาร เพื่อให้มีจำนวนวัน ลดลง จึงได้เพิ่มค่าใช้จ่ายในการเช่าเครื่องมือพิเศษในการก่อสร้าง เพื่อให้การก่อสร้าง

รวดเร็วขึ้นโดยได้สำรวจ วางผัง ประเมินการ และอนุมัติแผนจัดทา ครบทุกแผนงาน เมื่อ 31 กรกฎาคม 2562 จากนั้นได้ดำเนินการวิธีจัดทา โดยวิธีคัดเลือกด้วยเหตุผลเป็นการ ก่อสร้างอาคารรองรับยุทธโธปกรณ์สำคัญจึงถือว่าเป็นความลับและในระหว่างดำเนินการ วิธีจัดทาและรายงานขออนุมัติจ้างกรมยุทธโยธาทหารบก ได้ส่งรายละเอียดแบบรูป รายการและ B.O.Q. ให้ สำนักงบประมาณตรวจสอบและพิจารณารายละเอียดคู่ขนาน ตั้งแต่มิถุนายน 2562 และเมื่อได้ผลการดำเนินการวิธีจัดทาและวงเงินจัดจ้างที่แน่นอน แล้วจึงได้รวบรวมแจ้งผลให้สำนักงบประมาณทราบอีกครั้ง เมื่อ 6 สิงหาคม 2562 เพื่อ ประกอบการพิจารณาเห็นชอบงบประมาณต่อไป ซึ่งสำนักงบประมาณใช้เวลาในการ พิจารณาประมาณ3เดือนและได้เห็นชอบความเหมาะสมด้านราคาและจัดสรรงบประมาณ จากงบกลางปีงบประมาณ2561 ให้กองทัพบก เมื่อ 30 กันยายน 2562 กรมยุทธโยธา ทหารบก ได้แจ้งให้ผู้รับจ้างเตรียมเอกสารคำประกันสัญญาจากธนาคารคู่ขนานเพื่อลงนามให้ แล้วเสร็จทันภายใน 30 กันยายน 2563 เพื่อกันเงินไว้เบิกเหลือมปีได้ทันเวลา ซึ่งผลการ ดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยทุกประการ

การดำเนินการก่อสร้างตามสัญญา กรมยุทธโยธาทหารบกได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจ- รับพัสดุและชุดควบคุมงานก่อสร้างทำหน้าที่กำกับดูแลและควบคุมการก่อสร้างให้เป็นไปตาม สัญญาอย่างเคร่งครัด โดยการขออนุมัติใช้วัสดุมีการวางแผนและอนุมัติอย่างรวดเร็วการ แก้ไขปัญหาหน้างาน ใช้การอนุมัติ Shop Drawing ให้ได้มาตรฐานทางการช่าง และ ทันเวลาโดยไม่ให้เกิดอุปสรรคใด ๆ และระหว่างเบิกงวดงานผู้ควบคุมงานก็ได้ติดตามการ เบิกจ่ายให้รวดเร็วจาก กรมการเงินทหารบก เพื่อให้ผู้รับจ้างมีเงินหมุนเวียนในการก่อสร้าง ซึ่งปัจจุบัน ผลการก่อสร้างโดยภาพรวมมีความก้าวหน้า ซึ่งคาดว่าเมื่อครบกำหนด 25 สิงหาคม 2563 งานทั้งหมดจะสามารถส่งมอบให้หน่วยใช้ประโยชน์ของทางราชการได้ และ ผลการเบิกจ่ายงบประมาณเสร็จสิ้นและครบถ้วนได้ภายใน 30 กันยายน 2563

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาการบริหารสัญญางานก่อสร้างให้เบิกจ่ายงบประมาณทันเวลา

เมื่อได้รวบรวมสาเหตุปัจจัยที่ทำให้เกิดอุปสรรค นำไปสังเคราะห์และทดลองดำเนินการตลอดจนนำผลที่ได้มากำหนดแนวทางและมาตรการที่เป็นไปได้ที่จะทำให้การบริหารสัญญาจ้างงานก่อสร้างเบิกจ่ายงบประมาณได้ทันเวลา สรุปแนวทางได้ดังนี้

การกำหนดกรอบเวลาที่ชัดเจนของแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานสำหรับแผนงานประจำปีงบประมาณ โดยมีขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้ การเสนอความต้องการงานก่อสร้างของหน่วย ให้ดำเนินการก่อนปีงบประมาณ 12 เดือน การอนุมัติจัดสรรแผนงานประจำปีงบประมาณ ของ กองทัพบก ให้ดำเนินการก่อนปีงบประมาณ 6 เดือน การสำรวจ วางผัง งบประมาณการ อนุมัติแผนจัดหา ให้ดำเนินการก่อนปีงบประมาณ 3 เดือนจัดแบบรูป รายการและดำเนินการวิธีจัดหา ให้ดำเนินการให้สิ้นสุดก่อน 1 ตุลาคม การขอความเห็นชอบราคากลางให้ดำเนินการเมื่ออนุมัติแผนแล้ว การรายงานขออนุมัติจ้างให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จ 1 ตุลาคม การส่งจ่ายงบประมาณให้ดำเนินการภายใน ตุลาคม การลงนามในสัญญาให้ดำเนินการภายใน พฤศจิกายน การบริหารสัญญางานก่อสร้างให้ดำเนินการตามระยะเวลาของสัญญาไม่เกิน 2 ปีงบประมาณ การเบิกจ่ายงวดงานก่อสร้างให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายใน 15 วัน โดยการเสนอความต้องการก่อสร้างของหน่วยมีข้อพิจารณาที่สำคัญคือ วงเงินค่าก่อสร้างและความซับซ้อนในการก่อสร้าง หากพิจารณาแล้วคิดว่ามีวงเงินเกิน 70 ล้านบาทและระยะเวลาก่อสร้างมากกว่า 450 วัน ให้หน่วยเสนอความต้องการเป็นโครงการผูกพันข้ามปีงบประมาณ

การขาดแคลนบุคลากรที่มีความสามารถในการ ออกแบบ วางผังและประมาณการงานก่อสร้าง จึงเห็นควรบรรจุวิศวกรและสถาปนิกให้กับฝ่ายยุทธโยธาของหน่วย ที่มีขนาดระดับกองทัพภาคขึ้นไป และแบ่งมอบภารกิจงานก่อสร้างให้หน่วยดังกล่าวสามารถ

ดำเนินการเองได้ โดยมีกรมยุทธโยธาทหารบกกำกับดูแล นอกจากนี้อาจใช้แนวทางการจ้างเอกชนช่วยดำเนินการ

การจัดชุดติดตามและกำกับดูแล โดยให้หน่วยที่ได้รับโอนงานก่อสร้าง แต่งตั้งคณะทำงานที่เป็นฝ่ายอำนวยการ กำกับดูแลและแก้ปัญหาอย่างใกล้ชิด โดยสามารถแจ้งพิกัดเอกสารและความก้าวหน้าแต่ละแผนงานได้ตลอดเวลา หากเกิดปัญหาให้แจ้งผู้บังคับบัญชาที่สูงขึ้นช่วยแก้ไขปัญหา เนื่องจาก แต่ละคนที่มีประสบการณ์สูงขึ้นย่อมจะแก้ไขปัญหาได้ง่ายขึ้น

งานก่อสร้างแพลตฟอร์มซึ่งเป็นอาคารขนาดใหญ่ ใช้เวลาในการก่อสร้างจำนวนมากซึ่งจะต้องจัดทำเป็นแผนงานผูกพันข้ามปีงบประมาณ หรือเปลี่ยนเทคนิคการก่อสร้าง ตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบและประมาณการ นอกจากนี้จะต้องมีการเพิ่มเติมค่าใช้จ่ายเครื่องมือพิเศษ เพื่อให้การก่อสร้างรวดเร็วขึ้น

เมื่ออนุมัติแผนจัดหาแล้ว ให้ขอทำความเข้าใจเพื่อขอความเห็นชอบราคากลางไป สำนักงานงบประมาณ (ผ่านสำนักงานปลัดบัญชีกองทัพบก) กรณีที่ต้องได้รับการเห็นชอบราคากลางก่อนลงนามในสัญญา และเมื่อได้รับผลการดำเนินการวิธีจัดหาแล้วให้ประสานแจ้งผลการจัดหาให้สำนักงานงบประมาณ เพื่อพิจารณาว่าราคาระหว่างที่จัดหาและสำนักงานงบประมาณเห็นชอบจะสามารถก่อสร้างได้หรือไม่ เพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติและจัดสรรงบประมาณให้ ทบ. ต่อไป

เมื่อเอกสารพร้อมที่จะดำเนินการวิธีจัดหาแล้ว ให้หน่วยดำเนินการวิธีจัดหา พิจารณาวิธีการจัดหา โดยวางแผนงานที่จะดำเนินการ e-bidding และงานที่มีวงเงินสูงๆที่มีอำนาจการอนุมัติจ้างจะต้องนำเรียน และใช้เวลาในการดำเนินการนานให้ดำเนินการเป็นลำดับแรก แล้วให้ดำเนินการงานที่มีวงเงินน้อย และใช้วิธีการคัดเลือกเป็นลำดับถัดไป เอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดต้องมีความพร้อมเช่นผู้รับจ้างจะต้องได้รับการอนุมัติข้อมูลหลักผู้ขายแล้ว เป็นต้น

เมื่อรายงานขออนุมัติจ้าง ให้หน่วยขอรับการสนับสนุนงบประมาณไป สำนักงานปลัดบัญชีกองทัพบกเป็นการคู่ขนาน โดยประสานให้สำนักงานปลัดบัญชีกองทัพบกส่งจ่ายงบประมาณโดยมีเงื่อนไขว่าจะลงนามในสัญญาได้ เมื่อผู้มีอำนาจลงนามในอนุมัติจ้างแล้วเท่านั้น เพื่อเป็นการประหยัดเวลาธุรการ

เมื่อได้รับการส่งจ่ายงบประมาณและอนุมัติจ้างแล้ว ให้ประสานผู้รับจ้างเตรียมเอกสาร
ธนาคารใบคำประกันสัญญาให้มีความพร้อม เพื่อไม่ให้เสียเวลาทางธุรการ

การเริ่มงานตามสัญญาที่ระบุในสัญญาโดยทั่วไป กรมยุทธโยธาทหารบก กำหนดวันเริ่ม
งานตามสัญญาถัดไป 7 วันหลังจากทำสัญญา สำหรับงานก่อสร้างในพื้นที่
กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล และ 15 วันหลังจากทำสัญญา สำหรับงานก่อสร้างใน
ต่างจังหวัด ซึ่งสามารถประสานให้ผู้รับจ้างเตรียมพร้อมและเข้าดำเนินการได้โดยเร็ว และ
มีหนังสือประสานหน่วยให้ เจ้ากรมยุทธโยธาทหารบกลงนามไปหาหน่วยตั้งแต่ลงนามใน
สัญญาเพื่อให้งานเร็วขึ้น

คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ และชุดควบคุมงาน จะต้องทำงานเป็นทีม และมีอำนาจ
ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาหน้างานให้เป็นไปตามหลักวิชาช่างโดยเร็ว ไม่เป็นอุปสรรค ทำให้งาน
ล่าช้าโดยเด็ดขาด การขออนุมัติใช้วัสดุกระทำบนพื้นฐานความถูกต้อง โปร่งใส และทันเวลา
ทุกคนต้องรวมใจเป็นหนึ่งเดียว การเบิกจ่ายเงินตามงวดงานให้ชุดควบคุมงานติดตามให้การ
เบิกจ่ายแต่ละครั้งไม่ควรเกิน 10 วัน เพื่อให้ผู้รับจ้างมีเงินทุนหมุนเวียน และมีการวาง
แผนการส่งงานกันอย่างใกล้ชิด เพื่อให้งานไม่ชะงักและมีความต่อเนื่อง แล้วเสร็จตามเวลาที่
กำหนด นอกจากนี้เมื่องานแล้วเสร็จให้มีการวัดผลประสิทธิภาพการทำงานของผู้ประกอบการ
ไว้เป็นข้อมูลในการใช้ประกอบการพิจารณาคัดเลือกผู้ประกอบการในการทำงานครั้งต่อไป

การมอบอำนาจให้หน่วยรองของกระทรวงกลาโหม สามารถอนุมัติแก้ไขสัญญาได้จนถึงระดับ
หน่วยดำเนินการวิธีจัดหาสามารถกระทำเองได้ทุกวงเงินของการก่อสร้างเพื่อให้งานมีความ
รวดเร็ว ถูกต้องและโปร่งใส

บทสรุป

สภาวะแวดล้อมของประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงจนนำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นกฎหมายของประเทศ เมื่อ 8 ตุลาคม 2561 เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล และเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนงานต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน ดังนั้น ทุกส่วนราชการ โดยเฉพาะ กรมยุทธโยธาทหารบก จะต้องให้ความสำคัญ เป็นส่วนหนึ่งของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม จะต้องมีการพัฒนาและปรับแผนงานให้สอดคล้องกับแผนงานต่าง ๆ ของ กระทรวงกลาโหม เป็นไปตามแนวทางเดียวกัน โดย กรมยุทธโยธาทหารบก มุ่งเน้นการบริหารสัญญางานก่อสร้างอาคารสิ่งปลูกสร้างและระบบสาธารณูปโภคที่เป็นแผนงานหลักของหน่วย ให้มีการเบิกจ่ายงบประมาณที่มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อสอดคล้องวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติให้ได้ต่อไป งานก่อสร้างอาคารเป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยสี่ของกำลังพลกองทัพบก หากการดำเนินการเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันเวลาก็จะทำให้กำลังพลกองทัพบกได้ใช้ประโยชน์อาคารที่ทันสมัยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งสถานที่ทำงานและที่พักอาศัย ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อขวัญและกำลังใจของกำลังพลการปฏิบัติราชการก็จะมีประสิทธิภาพสูงขึ้นไปด้วย ซึ่งจะสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงซึ่งการมีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญคือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข ซึ่งถ้ามองให้ลึก ๆ ลงไปแล้ว ทหารก็คือประชาชนคนหนึ่ง การที่ทหารมีปัจจัยสี่ที่สมบูรณ์ย่อมทำให้ทหารมีความสุขมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการบริหารจัดการ สภาวะแวดล้อมของประเทศ ให้มีความมั่นคง ปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ซึ่งทหารก็เป็นสังคมหนึ่งที่จะต้องมีการบริหารจัดการให้ดีขึ้นต่อไป

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ระดับกระทรวงและนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม นโยบายเฉพาะข้อ 2.7 การพัฒนากองทัพให้มีโครงสร้างที่เหมาะสม มีกำลังพลที่มีประสิทธิภาพ โดยพัฒนาระบบข้าราชการพลเรือนกลาโหมให้สามารถนำมาใช้ให้เกิดเป็นรูปธรรม พัฒนาความรู้ ความสามารถ ความพร้อมทางร่างกายและจิตใจของกำลังพล ปรับปรุงสิทธิประโยชน์และสวัสดิการ เพื่อสร้างขวัญกำลังใจรวมทั้งสนับสนุนสิทธิและหน้าที่กำลังพลของกองทัพ

เพื่อให้เป็นทหารอาชีพและสามารถฝึกกำลังกับประชาชนเพื่อร่วมกันรักษาความมั่นคงของ
ประเทศ

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ระดับหน่วยงานแผนปฏิบัติการ 4 ปี กองบัญชาการกองทัพ
ไทย ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การป้องกันประเทศกลยุทธ์ที่ 15 พัฒนาขีดความสามารถกำลัง
พลให้มีความสามารถในการป้องกันประเทศ

ความสอดคล้องตามนโยบายการปฏิบัติงานของกองทัพบก ประจำปีงบประมาณ 2563 ซึ่ง
กำหนดว่า กรมฝ่ายยุทธบริการโตจะจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์และยานพาหนะจะต้องขอรับ
การสนับสนุนงบประมาณเพื่อก่อสร้างอาคารหรือโรงเก็บสิ่งอุปกรณ์ในคราวเดียวกัน
เพื่อให้อาวุธยุทโธปกรณ์และยานพาหนะมีอาคารรองรับ เมื่อมีการส่งมอบสิ่งอุปกรณ์นั้น
แล้ว ซึ่งจะทำให้สิ่งอุปกรณ์ดังกล่าวมีอายุการใช้งานที่ยาวนานขึ้น

การบริหารงานก่อสร้างให้เบิกจ่ายงบประมาณทันเวลา พบว่ามีระเบียบและขั้นตอน ที่
เกี่ยวข้องเป็นอย่างมากหน่วยรับผิดชอบขาดความเข้าใจ ขาดแคลนบุคลากรและการได้
ผู้ประกอบการที่ไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นการบริหารจัดการให้ภารกิจสำเร็จลุล่วงได้จะต้อง
ใช้บุคลากรที่มีคุณภาพดำเนินการและมีผู้บังคับบัญชาที่มีวิสัยทัศน์คอยกำกับดูแลอย่าง
ใกล้ชิดและต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายและปฏิบัติได้ถูกต้อง ทันเวลา
ดังนั้น กรมยุทธโยธาทหารบก ควรเพิ่มมาตรการโดยการจัดชุดตรวจให้คำแนะนำหน่วย
และผู้รับจ้างทราบแนวทางการปฏิบัติตามผลการวิจัยนี้ไปชักจูงการปฏิบัติที่จะทำให้งาน
สำเร็จได้ เพื่อประโยชน์ต่อหน่วยรับประโยชน์ และมีงบประมาณขับเคลื่อนเศรษฐกิจ โดย
ผ่านผู้รับจ้าง คนงาน และร้านค้าที่ขายวัสดุก่อสร้าง ทำให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้า
บรรลุ วิสัยทัศน์ชาติ 20 ปี ฯ “ ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศ
พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ” ภายในช่วงเวลาที่กำหนด
เพื่อความสุขของคนไทยทุกคนตลอดไป

แต่อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ของประเทศไทยในปัจจุบัน เกิดวิกฤตการณ์โรคระบาดโควิด-19 ทั่วประเทศไทย และทั่วโลก ทำให้การบริหารสัญญางานก่อสร้างเป็นไปด้วยความยากลำบากมากขึ้น การสั่งซื้อวัสดุก่อสร้างมีความล่าช้า การเคลื่อนย้ายแรงงานก็ไม่สามารถทำได้ตามปกติ มีมาตรการตรวจเช็คคัดกรองคนงานก่อสร้างก่อนปฏิบัติงาน เป็นต้น ทั้งหมดล้วนเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จอย่างยิ่ง ปัจจุบันผู้ประกอบการได้ขอสงวนสิทธิ์การขยายเวลาจากเหตุสุดวิสัยดังกล่าวแล้ว โดยเชื่อว่าภาครัฐจะต้องมีมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการและงบประมาณที่ผูกพันในสัญญางานก่อสร้างแล้วจะได้รับการขยายเวลาเบิกจ่ายเพิ่มเติมจนจบภารกิจ ซึ่งจะทำให้กองทัพ不必ต้องสูญเสียงบประมาณอย่างแน่นอน

เอกสารอ้างอิง

¹ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561 – 2580

²คำสั่งกองทัพบก ที่ 277/2546 เรื่อง นโยบายการแบ่งมอบงานก่อสร้างของกองทัพบก
ลงวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2546

³หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ตุลาคม พ.ศ. 2560 กรมบัญชีกลาง

⁴คำสั่งกองทัพบก ที่ 555/2558 เรื่อง การกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบในการอนุมัติ
ความต้องการแผนจัดหาและแก้ไขแผนจัดหา ลงวันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2558

⁵พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560

⁶คำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ 62/62 เรื่อง การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ
ของกระทรวงกลาโหม ลงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2562

⁷ระเบียบว่าด้วยการก่อนนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ พ.ศ.2562 ลงวันที่ 19 กรกฎาคม
พ.ศ. 2562 สำนักงบประมาณ

⁸พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.2561

⁹พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.2502

¹⁰พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2503

¹¹พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2511

¹²พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2517

¹³พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2534

¹⁴พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ 6) พ.ศ.2543

¹⁵นโยบายการปฏิบัติงานของกองทัพบก ประจำปีงบประมาณ 2563

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ	พันเอก สุชาติ	สายบุตร
วัน เดือน ปี เกิด	9 พฤษภาคม 2514	
ประวัติสำเร็จการศึกษา		
พ.ศ. 2532	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 โรงเรียนสิรินธร จังหวัดสุรินทร์	
พ.ศ. 2534	โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 32	
พ.ศ. 2539	โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ 43	
พ.ศ. 2547	ปริญญาโท วิศวกรรมศาสตร์ จากมหาวิทยาลัย University of Southern California (U.S.A.)	
ประวัติการทำงาน		
พ.ศ. 2539	ผู้บังคับหมวดทหารช่างสนาม กองพันทหารช่างที่ 51	
พ.ศ. 2540	วิศวกร กองแบบแผน กรมยุทธโยธาทหารบก	
พ.ศ. 2541-2547	ผู้บังคับกองร้อยบริการ กองบริการ กรมยุทธโยธาทหารบก	
พ.ศ. 2547-2548	ประจำแผนก กองแผนและโครงการ กรมยุทธโยธาทหารบก	
พ.ศ. 2549-2554	หัวหน้าแผนกงบประมาณ กองแผนและโครงการ กรมยุทธโยธาทหารบก	
พ.ศ. 2554-2555	หัวหน้าแผนกแผนและโครงการ กองแผนและโครงการ กรมยุทธโยธาทหารบก	
พ.ศ. 2555-2561	รองผู้อำนวยการกองควบคุมการก่อสร้าง กรมยุทธโยธาทหารบก	
พ.ศ. 2561	หัวหน้ากองจัดหา กรมยุทธโยธาทหารบก	
ตำแหน่งปัจจุบัน		
พ.ศ. 2562	นายทหารปฏิบัติการประจำกรมยุทธโยธาทหารบก	